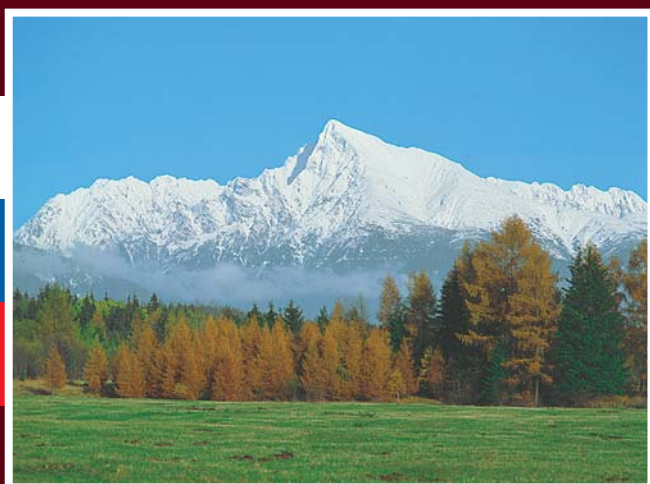

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2011**

**Slovenská agentúra
životného prostredia**

• HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY

Kľúčové otázky a kľúčové zistenia

• Kľúčové otázky:

- Aký je vývoj v počte udalostí negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie?
- Aký je vývoj v následkoch udalostí negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie?

• Kľúčové zistenia:

- Počet udalostí mimoriadnych zhoršení vôd v roku 2011 sa v porovnaní s predošlými tromi rokmi zvýšil približne o 14%.
- V posledných štyroch rokoch SIŽP nezaevidovala žiadnu udalosť vedúcu k zhoršeniu kvality ovzdušia.
- Počet požiarov v roku 2011 zaznamenal oproti roku 2010 nárast. Z hľadiska dlhodobého vývoja (2000 – 2011) má trend počtu požiarov kolísavý charakter, pričom počet požiarov v žiadnom z uvedených rokov neklesol pod počet 8 000.
- Celkové priame škody v dôsledku požiarov v roku 2011 poklesli takmer o polovicu oproti roku 2010 na 33 531,3 tis. eur. Z hľadiska dlhodobého vývoja (2000 – 2011) najvyššia zaznamenaná výška škôd bola v roku 2010.
- Celkové náklady a škody súvisiace s povodňami v roku 2011 dosiahli výšku 34,59 mil. eur.

Havarijné zhoršenie kvality vôd

V roku 2011 podľa štatistik SIŽP bolo zaznamenaných 115 mimoriadnych zhoršení vôd (MZV), čo predstavuje mierny nárast oproti predchádzajúcim rokom. Z evidovaných udalostí bolo 59 prípadov na povrchových vodách a v 56 prípadoch boli znečistené alebo ohrozené podzemné vody.

Tabuľka 164. Prehľad MZV v SR v rokoch 2001 – 2011

Rok	Počet evidovaných MZV SIŽP	Mimoriadne zhoršenie vôd (MZV)					
		Povrchových			Podzemných		
		Celkový počet	Vodárenské toky a nádrže	Hraničné toky	Celk. počet	Znečistenie	Ohrozenie
2001	71	46	1	4	25	1	24
2002	127	87	1	6	40	5	35
2003	176	134	2	3	42	0	42
2004	137	89	1	10	48	11	37
2005	119	66	2	5	53	2	51
2006	151	94	0	3	57	6	51
2007	157	97	1	4	60	4	56
2008	102	49	0	6	53	4	49
2009	101	50	1	3	51	7	44
2010	100	42	0	2	58	2	56
2011	115	59	2	5	56	1	55

Zdroj: SIŽP

V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zvýšeniu počtu MZV zapríčinených ropnými látkami, odpadovými vodami, inými toxickými látkami a inými látkami, exkrementy hospodárskych zvierat zostali na úrovni minulého roku. V piatich prípadoch sa nepodarilo zistiť druh škodlivej látky alebo obzvlášť škodlivej látky.

Z hľadiska príčin vzniku MZV najväčší podiel pripadol na dopravu a prepravu, kde z celkového počtu 28 MZV bolo 23 MZV spôsobených automobilovou dopravou a prepravou, 2 MZV železničnou prepravou a 3 MZV lodnou prepravou.

Tabuľka 165. Vývoj v počte MZV podľa druhu látok škodiacich vodám (LŠV) v rokoch 2001 – 2011

Druh látok škodiacich vodám	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ropné látky	40	64	59	70	63	69	76	65	65	60	76
Žieraviny	2	5	3	1	0	3	4	2	0	3	0
Pesticídy	0	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0
Exkrementy hospodárskych zvierat	4	9	21	15	14	14	12	7	2	10	10
Silážne šfavy	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Priemyselné hnojivá	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Iné toxické látky	5	3	3	0	4	4	5	2	1	1	3
Nerozpustné látky	2	6	11	3	4	3	3	2	2	4	0
Odpadové vody	10	17	35	20	10	28	24	15	17	12	14
Iné látky	1	3	7	10	8	6	7	3	1	6	7
Látky škodiacie vodám u ktorých sa šetrením nepodarilo zistiť druh	7	17	35	14	10	22	24	6	1	3	5

Zdroj: SIŽP

Tabuľka 166. Prehľad o príčinách vzniku MZV evidovaných SIŽP v rokoch 2001 – 2011

MZV podľa príčiny ich vzniku												
Rok	Ľudský faktor	Nevyhovujúci stav zariadenia v dôsledku			Mimoriadna udalosť		Poveternostné vplyvy	Doprava a preprava		MZV vzniklo mimo územia SR	Iná	Nezistená
		nedostatočnej údržby a náhradných dielov	nevhodného technického riešenia	nedostatočnej kapacity skl. objektu	požiar	výbuch		doprava	preprava LŠV			
2001	15	4	9	1	0	1	0	9	1	0	18	0
2002	17	8	11	6	1	0	5	28	6	0	21	24
2003	43	14	12	3	1	3	12	28	2	2	19	37
2004	16	9	8	4	3	0	5	19	2	7	37	27
2005	21	6	13	5	2	0	1	40	5	3	7	16
2006	30	7	13	5	2	2	4	38	6	1	20	23
2007	32	5	12	6	0	4	3	50	4	0	10	31
2008	10	10	9	2	1	2	2	38	6	1	10	12
2009	13	10	3	1	1	1	1	27	5	0	24	15
2010	9	9	7	5	0	3	4	24	4	0	22	13
2011	22	11	9	0	1	2	4	28	0	1	25	12

Zdroj: SIŽP

Tabuľka 167. Prehľad najzávažnejších MZV spôsobených v roku 2011

Rok	Dátum	Miesto vzniku, objekt	Príčina vzniku havárie	Následky havárie
2011	17. 3. 2011	Št. cesta Vyšný Komárnik - Nižný Komárnik (okr. Svidník)	Dopravná nehoda kamiónu, pri ktorej bola poškodená palivová nádrž, z ktorej uniklo asi 200 l motorovej nafty do vodného toku Ladomírka	Kontaminácia vodného toku Ladomírka, ktorý je označený ako vodohospodársky významný vodný tok a slúži na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Prevádzkovateľ zastavil ober vody z vodných zdrojov pre obce Krajná Poľana, Ladomírová a Svidník.
	7. 6. 2011	Vodný tok Belina a vodná nádrž Šiatorská Bukovinka, okr. Lučenec	Znečistenie vody ropnými látkami. Pôvodcu ani príčinu vzniku MZV sa nepodarilo zistiť	Výskyt ropných látok na hladine vody v nádrži na ploche 200 m ² a v toku v dĺžke cca 2,5m.

Zdroj: SIŽP

Havarijné zhoršenie kvality ovzdušia

V roku 2011 nebola na Útvare inšpekcie ochrany ovzdušia SIŽP zaevidovaná žiadna udalosť vedúca k zhoršeniu kvality ovzdušia.

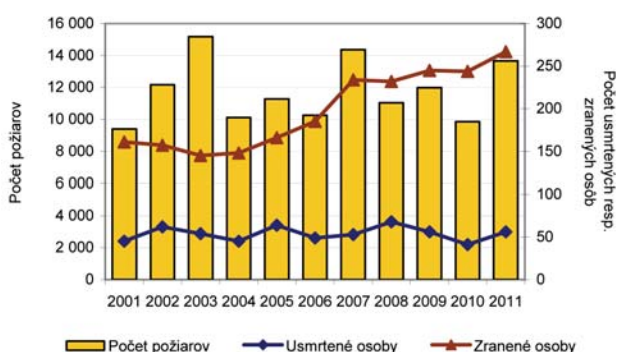
Požiarovosť

V roku 2011 bolo v SR zdokumentovaných 13 677 požiarov, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast o 3 286 prípadov. V dôsledku týchto požiarov bolo usmrtených 56 osôb (o 15 viac ako vlni) a rôzne druhy zranení utrpelo 267 osôb (čo je viac o 23 osôb). Aj keď sa zvýšil počet požiarov, priame materiálne škody poklesli takmer o polovicu a dosiahli 33 561,3 tis. eur, pričom výška uchránených hodnôt bola vyčíslená na 211 606,2 tis. eur.

Z hľadiska škôd vzniknutých požiarimi v jednotlivých odvetviach ekonomických činností **najviac požiarov vzniklo v poľnohospodárstve** – 2 120, so škodou 2 445,8 tis. eur, kde bolo zranených osem osôb. V **bytovom hospodárstve** vzniklo 2 014 požiarov, pri ktorých bolo usmrtených 35 a zranených 175 osôb. Priame hmotné škody dosiahli hodnotu 5 105,7 tis. eur. Na treťom mieste sa v požiarnej štatistike z hľadiska počtu vzniknutých požiarov umiestnila **doprava** s 1 293 požiarimi s priamymi materiálnymi škodami 6 560,4 tis. eur, pri ktorých boli usmrtené tri osoby a 28 bolo zranených.

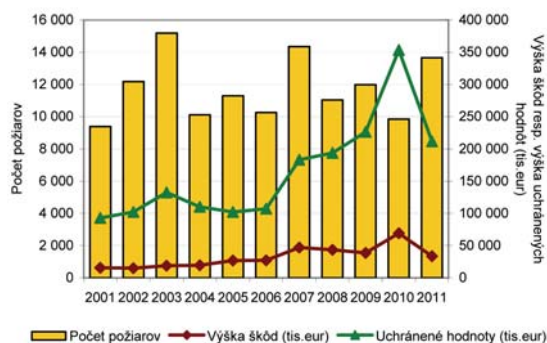
Z hľadiska územnosprávneho členenia, **najviac požiarov** vzniklo v roku 2011 v Košickom kraji (2 783) a **najmenej** v Trenčianskom kraji (1 134). **Najvyššie škody** v dôsledku požiarovosti vznikli v Trenčianskom kraji (9 506,7 tis. eur) a **najmenšie** v Nitrianskom kraji (2 585,9 tis. eur).

Graf 162. Vzťah medzi počtom požiarov a počtom usmrtených, resp. zranených osôb v rokoch 2001 – 2011

Zdroj: P HaZZ MV SR

Graf 163. Vzťah medzi počtom požiarov a výškou škôd, resp. výškou uchránených hodnôt v rokoch 2001 – 2011

Zdroj: P HaZZ MV SR

Povodne

V roku 2011 bolo povodňami postihnutých 87 obcí a miest, kde bolo zaplavených 1 808 obytných budov (pivnice, suterény), 730 nebytových budov, 1 517,62 ha poľnohospodárskej pôdy, 150,10 ha lesnej pôdy a 1 409,07 ha intravilánov obcí a miest. Následkami povodní bolo postihnutých celkom 2 029 obyvateľov, z toho muselo byť evakuovaných 72 osôb.

Celkové náklady a škody spôsobené povodňami v roku 2011 boli vyčíslené na 34,59 mil. eur, z toho náklady na povodňové zabezpečovacie práce boli vyčíslené na 12,58 mil. eur, náklady na povodňové záchranné práce na 2,00 mil. eur a povodňové škody vo výške 20,01 mil. eur.

Povodňové škody na majetku štátu boli vo výške 2,15 mil. eur, na majetku obyvateľov 1,45 mil. eur, na majetku obcí 3,26 mil. eur a vyšších územných celkov 12,50 mil. eur. Na majetku právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov boli škody 0,65 mil. eur.

V roku 2011 bola v SR prijatá **vyhláška MŽP SR č. 211/2011 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu, prehodnocovaní a aktualizácii plánov manažmentu povodňového rizika. Na území SR bolo identifikovaných spolu 559 oblastí s výskytom významného povodňového rizika – 378 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a 181 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika.

Tabuľka 168. Následky povodní za obdobie rokov 2005 – 2011

Rok	Počet povodňou postihnutých sídiel	Zaplavené územia (ha)	Škody pri povodniach (mil. eur)	Náklady (mil. eur)		Náklady a škody celkom (mil. eur)
				Záchranné práce	Zabezpečovacie práce	
2005	237	9 237	24,03	2,24	2,67	28,94
2006	512	30 730	47,90	5,98	6,42	60,30
2007	60	339	2,49	0,30	0,21	3,00
2008	188	3 570	39,75	3,59	2,51	45,85
2009	165	6 867	8,41	1,59	1,30	11,30
2010	1 100	103 006	480,85	17,93	27,53	526,31
2011	87	3 076	20,01	2,00	12,58	34,59

Zdroj: VÚVH